

Haiglaapteekri koostööst osakondadega ravimite manustamise osas SA Pärnu Haigla näitel

Haiglaapteekri roll on aja jooksul muutunud. Valdkondi, kus apteeker meeskonnaliikmena kaasa lüüa saaks, lisandub jõudsalt. Järgnev artikkel on üks näide haiglaproviisori ja meditsiinipersonali koostööst.

Maarika Maidla, proviisor, Pärnu Haigla apteek

Pärnu Haigla seostub patsiendikesksusega, kõrge ravikvaliteedi ja töötajate kvalifikatsiooniga, usaldusvärsuse ning uuendusmeelsusega. Tänapäevaks on meie haiglaapteegis üsna palju muutunud: täienenud on apteegi meeskond, töötamas tsentraalne aseptiline lahustamiskeskus ja arenevas praktiline koostöö haigla osakondadega ravimite manustamise osas.

Ravimite manustamine haiglas on seotud mitmete tegevustega, kus haiglaapteeker meeskonnaliikmena parendusettepanekuid tehes kaasa lüüa saab. Seega võib öelda, et ravimite manustamine ei ole pelgalt ravimi süstimine õe poolt, vaid hõlmab endas hulka tegevusi, alates ravimi ettevalmistamisest kuni patsiendi jälgimiseni kõrvaltoimete tekke suhtes. Haiglaapteekrina on mul olnud võimalus kõrgendatud tähelepanu pöörata ravimite manustamisele ning ohutule käitlemisele kogu haiglas. Eeltoodud asjaolu tingis vajaduse välja töötada haigla jaoks ühtsed standardid ravimite manustamiseks ja ravimkasutuse dokumenteerimiseks. Meeskonnatöö tulemusena valmis aasta tagasi (mais 2013) „Ravimite manustamise juhend“. Juhendi tutvustamine õdedele ja arstidele kogu majas võttis aega 2013. aasta lõpuni, mille järgselt teostati ka majasisene audit ravimite manustamise osas. Pean tunnustama, et auditeerimise käigus tuli vastu seista mitmetele eriarvamustele arstide ja õdede seas, kuid külalaps hirm selle ees, et „kas apteeker tuleb nüüd meid õpetama“ on vaibus ning haiglaapteekrit võetakse kui meeskonnaliiget ja pigem suhtutakse apteekrisse kui abistajasse.

Artikli autor jälgimas ravimi ettevalmistamist osakonnas

„Ravimite manustamine juhend“ on laias laastus jagatud kaheks osaks - kus kirjeldatakse arsti kui ravi määraja kohustusi ja õe kui ravimi manustaja kohustusi. Täpselt on kirjeldatud ravimite manustamise põhimõtteid ja ravimi manustamiseks ettevalmistamist nii tablettide kui ka süsteravimite puhul. Mul on hea meel, et õed on ravimite manustajatena mõistnud, et kui olulised on ravimi ettevalmistavad tegevused ja mille võib kaasa tuua liigne kiirustamine ravimite lahustamisel või edasisel lahjendamisel. Osakondades ringi liikudes on näha, et õed on teadlikumad abivahendite kasutamise tehnikatest ravimite ettevalmistamisel, oskavad paremini end kaitsta ravimi kahjuliku mõju

FOTO: MAARIKA MAIDL

Pärnu haigla

eest ja mõistavad, millal ning kuidas kaitsevahendeid (kindad, maskid jms.) kasutada. Paranenud on aseptilised töövõtted ravimi ettevalmistamisel ja manustamisel ning on näha, et ravimi ettevalmistamist planeeritakse ette. Kätehügieeni valdkonnas tuleb küll tihti meelde tuletada korrektset käteantiseptika teostamist ja kinnaste kasutamist, kuid ka selles valdkonnas on koostöö õdedega paranemas. Üheks aspektiks, mille olulisuses tänapäeval veel endiselt kaheldakse, on ettevalmistatud ravilahust sisaldavate süstalde ja/või infusioonipudelite korrektne märgistamine. Tuleb silmas pidada asjaolu, et sageli ei toimu ravimi manustamine õe poolt koheselt ning samaaegselt valmistatakse ette mitut raviainet, mis võib endaga kaasa tuua eksimusi. Vähem oluline aga pole õigeaegne ja täpne tegevuste dokumenteerimine, sest korraldused on tihti vaid osalise infoga või allkirjastamata ravimi määraja poolt.

Koostöö ravimite manustamise osas osakondadega on järjepidev ja pühendumist nõudev töö. Haiglaapteekrina osakondades liikudes olen

Sisehaiguste osakonnaskoos õega haiguslugu vaatamas

püüdnud mõista erinevaid inimesi (õdesid/arste), kes enda jaoks barjääre välja mõtleavad ning on teatud mõttes liiga enesekriitilised. Olen arvamusel, et negatiivsus ei motiveeri kedagi ja hävitab meie sisemise jõu, mis on vajalik probleemide lahendamisel.